

Sygn. akt V CZ 85/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Ł.W. i A.W.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Szpitalowi
Wielospecjalistycznemu w [...]

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 14 grudnia 2017 r.,

zażalenia powoda Ł.W. na postanowienie Sądu Apelacyjnego

w [...]

z dnia 30 czerwca 2017 r.,

**uchyła zaskarżone postanowienie pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w
orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. skargę kasacyjną powoda Ł.W. jako wniesioną po terminie, z uwagi na oddalenie jego wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi.

Małoletni powód wniosek o przywrócenie terminu uzasadnił tym, że jest reprezentowany przez matkę, która nie ma wykształcenia prawniczego, znajduje się w bardzo złym stanie zdrowia, choruje na nowotwór piersi i cierpi na bóle kręgosłupa. Składając wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym i ustanowienie pełnomocnika z urzędu była przekonana, że obejmuje on także małoletniego powoda, bo zamierzała skarżyć wyrok, jako przedstawicielka ustawowa także w jego imieniu. Dopiero po wniesieniu skargi przez pełnomocnika zdała sobie sprawę, że wniesiono ją tylko w jej imieniu.

Sąd Apelacyjny wskazał, że wniosek o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem złożył pełnomocnik powodów i został mu doręczony w dniu 9 stycznia 2017 r. W dniu 27 stycznia powódka złożyła wniosek o zwolnienie jej od kosztów sądowych i ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu w osobie dotychczasowego pełnomocnika. Wniosek został uwzględniony i postanowienie w tym przedmiocie powódka otrzymała 24 lutego 2017 r. Skarga kasacyjna w imieniu powódki została wniesiona w dniu 13 marca 2017 r., a wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi przez małoletniego powoda, o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika z urzędu powódka złożyła w dniu 14 kwietnia 2017 r.

W ocenie Sądu drugiej instancji małoletni powód nie uprawdopodobnił, że uchybienie nastąpiło bez jego winy a jako jego winę traktować trzeba też winę przedstawicielki ustawowej. Wniosek o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika matka powoda złożyła jedynie w swoim imieniu, a z jego treści wynika również, że wносиła tylko o zwolnienie siebie i ustanowienie dla siebie pełnomocnika z urzędu. Z treści postanowienia uwzględniającego wniosek wynikało, że dotyczy ono wyłącznie powódki, a z treści skargi kasacyjnej również wynika, że wyrok Sądu Apelacyjnego został zaskarżony jedynie w punkcie drugim dotyczącym

powódki. Nie można więc podzielić jej stanowiska, że pozostawała w błędnym przekonaniu, iż działa także w imieniu małoletniego powoda. Powódka musiała się kontaktować z pełnomocnikiem z urzędu w trakcie sporządzania skargi kasacyjnej i musiała wiedzieć, że została wniesiona tylko w zakresie jej roszczeń. Wbrew twierdzeniom wniosku, w postępowaniu apelacyjnym było wydawane odrębne postanowienie dotyczące zwolnienia małoletniego powoda od kosztów sądowych, mimo że powódka w postępowaniu pierwszoinstancyjnym była zwolniona od kosztów w całości. Skarga powódki została wniesiona w dniu 13 marca 2017 r., zaś wniosek powoda o przywrócenie terminu wpłynął dopiero 14 kwietnia 2017 r.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w punkcie pierwszym i drugim oraz przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Wniósł również o objęcie, na podstawie art. 380 w zw. z 398 i 394¹ § 2 k.p.c., kontrolą postanowienia w przedmiocie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zakwestionowane w punkcie pierwszym postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 30 czerwca 2017 r., w przedmiocie odmowy przywrócenia terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, jako niezaskarżalne, wobec zgłoszenia wniosku na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., podlega kontroli Sądu Najwyższego w niniejszym postępowaniu zażaleniowym.

Prawidłowe jest stanowisko Sądu Apelacyjnego, że ocena zawinienia uchybienia terminowi przez małoletniego powoda obejmuje ocenę działania jego przedstawicielki ustawowej. Ocena ta powinna być poprzedzona analizą nie tylko okoliczności faktycznych, mających charakter obiektywny, ale również aspektu osobowego i dopiero powiązanie tych dwóch elementów może dać odpowiedź, czy w kategoriach obiektywnych przedstawicielce ustawowej powoda można przypisać zawinienie uchylające możliwość zastosowania art. 168 § 1 k.p.c. O ile nie budzi wątpliwości, że treść wniosku i skargi kasacyjnej może wskazywać, że zostały złożone tylko w imieniu powódki, o tyle motywy złożonego osobiście

wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, w świetle takiej samej treści wniosku złożonego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, treści zapadłego wówczas postanowienia oraz braku reakcji Sądu na nieuiszczenie przez nią opłaty w imieniu małoletniego, braku profesjonalizmu strony i stanu jej zdrowia wynikającego z opinii lekarskiej sporządzonej w toku sprawy oraz dodatkowo wskazywanego przez matkę małoletniego, nie mogą być ocenione tak jednoznacznie, jak to wynika z motywów zaskarżonego postanowienia. Mieć należy na uwadze, że strona ma obowiązek uprawdopodobnić a nie udowodnić okoliczności uzasadniające wniosek (art. 169 § 2 k.p.c.) a wskazywane przez nią przekonanie o braku wadliwości podjętych czynności procesowych także w imieniu małoletniego, ma uzasadnienie we wskazanych okolicznościach.

Z tych względów orzeczono na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., o kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygając zgodnie z art. 108 § 1 w zw. z 394¹ § 3 k.p.c.

kc